

prawidłowość walki i Troczyński utrzymał się nadal przy mistrzostwie Parany wagi pośredniej. Obecni uczestnikami okłaskami przyjęli zwycięstwo Władka.

WIELKA KOMPANJA ROLNICO-LEŚNA zakupiła 60 tysięcy akierów ziemi w municyplum Tibagy, mianowicie fazendy; Anta, Agudos, Prata i Monte Alegre oblane rzekami Tibagy, Anta, Alegre i Faisqueira ogólnie 87 kilometrów kwadratowych obszaru. Na czele tego syndykatu francuskiego stanął francuz Fontaine Laveleye; spółka ta wybuduje 65 kilometrów kolei w te strony, roboty te będzie prowadził inżynier dr. Gastão Cerjat; w tych okolicach staną tartaki, fabryka papieru i jedwabiu artystycznego, rozwinięciem uprawy tytoniu, bawełny i kawy. Ziemia piękna tak zwana «terra roxa», która ściąganie wielką emigrację polską i niemiecką w te strony; tego spodziewa się spółka rozporządzająca 12 milionami milrejsów jako funduszem zakładowym.

ZEODZIEJE SAMOCHODOWI ukradli auto z przed kina «Republica» dnia 20-go września, podczas gdy właściciele zabawiali się oglądaniem wyświetlanych filmów. Dotychczas stosunkowo mało samochodów zginęło w Kurytybie, chociaż z różnicy przyrzędów obrali już złodzieje sporo samochodów. Radzimy więc nie zostawiać samochodów bez dozoru.

STEFAN BARAŃSKI, znany seroko w kołach kurytybskich rodaków, zmarł nagle dnia 21-go września w Jaguariawie gdzie posiadał znany zakład krawiecki S. p. Zmarły należał do ruchliwych rodaków, garnął się do życia towarzyskiego i często z wielkim powodzeniem występował na naszej scenie w Związku w rolach pierwszorzędnych. Mimo trwającej go choroby i słabości do suchot pracował niestrudzenie, poza całodzienną pracą pisywał artykuły i wiersze a w ostatnim czasie redagował tygodnik brazylijski w Jaguariawie pod tytułem «A Lucta». Został pogrzebany w Jaguariawie; pozostawił żonę, Klementynę z Troczyńskich.

ABRANCHES. Dnia 9-go września br. odbyło się w Abbranches walne doroczne zebranie Towarzystwa Władysława Jagiełły, dla wybrania prezesa i nowego zarządu na rok następny. Obecny ksiądz proboszcz, J. Górak, podał wniosek, aby przez akklamację wybrano ponownie i prezesa JANA PALUSZKA i cały zarząd na 1929 rok. Uzasadził swój wniosek tem, że p. Jan Paluszek jest dobrym gospodarzem Towarzystwa a takiego właśnie teraz najwięcej nam potrzeba w czasie budowy nowego domu. Niechże więc i nadal trządzi z obecnym zarządem. Zebrani uznali za słuszne i trafne podane uwagi swego księdza proboszcza i przez oklaski wybrano ponownie p. Jana Paluszkę na prezesa i cały dotychczasowy zarząd na 1929 rok.

Parana.
CASTRO. — W municyplum Castro zgromadził już dr. Alo Guimaraes 16 trędowatych, których niebawem dostawi do Leprosario São Roque pod Piracuarę; poszukiwanią prowadzi dr. Guimaraes dalej.

Rio de Janeiro.
DEUGI BRAZYLJI zliczyła gazeta «Diario Carioca» Otóż dług zagraniczne Brazylii wynosi 7,300,000 kontów (czyli 7 miliardów i 300 milionów milrejsów); długi wewnętrzne zaciągnięte od obywateli brazylijskich wynoszą 2,435,000 kontów (czyli 2 milardy i 435 milionów milrejsów.) Samych procentów od tych długów i umorzeń ich (amortyzacji) płaci Brazylija 600,000 kontów czyli 600 milionów milrejsów rocznie, a więc około 30 procent ze wszystkich swoich dochodów; przeszło dwie trzecie z tych 600 milionów procentów idą zagranicę.

ALCEBIADES PEÇANHA poseł brazylijski w Warszawie, zwraca uwagę przemysłowców i kupców brazylijskich, że Polska nawiązała obecnie bezpośrednią komunikację z Brazyliją dzięki królewskiemu Lloydowi Holenderskiemu, który wypuszcza co miesiąc dwa parowce z portu Gdynia przez Amsterdam do portów brazylijskich. Alcebiades Peçanha zwraca uwagę, że Brazylija nie powinna lekceważyć korzyści jakie może osiągnąć z otwarcia portu w Gdyni i wywozu towarów brazylijskich do Polski, kraju wielkiego i ludnego, dokąd dotychczas produkta nasze docierają tylko przez pośredników, podnoszących cenę towarów kosztami pośrednictwa (niemieckiego przeważnie. Przyp. Red.) Polski minister handlu zapewnił posła Peçanhę, że port w Gdyni stanie się w przeciągu jednego roku jednym z największych portów na morzu Bałtyckim.

São Paulo.
FABRYKACJA AZOTANÓW I NAWOZÓW SZTUCZNYCH podjęła się «Companhia Hydro Electrica Alcais de Adubos», z którą prezydent stanu São Paulo Prestes podpisał już kontrakt i przyznał jej wszystkie udogodnienia i ulgi.

NA OLBRZYMI KONGRES MEODZIEŻY KATOLICKIEJ zapowiedziało swój przyjazd do São Paulo 15 tysięcy młodzieży niemal z wszystkich stanów Brazylii. Katolicka młodzież São Paulo zrzeszona w 200 różnych związkach, przystąpiła również do kongresu i zajęła się przyjęciem tak licznych gości. Na czele całego tego ruchu katolickiego młodzieży stoją ludzie świeccy, a tylko ks. Soriano Weigant jest ich doradcą ze strony władz kościelnych. Kongres będzie obradował od 8 do 16-go września. Przebieg kongresu był wprost imponujący. W niedzielę 16-go września wzięto udział w uroczystym pochodzie około 15 tysięcy młodzieży. W sekcjach uchwalono założenie całego szeregu katolickich instytucji jak:

domów opieki nad nieletniami, dziewczętami, robotnicami, sierotami; omówiono szeroko zgubny wpływ złych gazet, bezwstydnego czasopism i niemoralnych obrazów po kinach. Wogóle po kongresie tym wkroczy katolicka opieka nad młodzieżą w Brazylii na nowe i celowe tory. W posiedzeniach kongresu w dniach ostatnich brał udział i nuncjusz papieski z Rio de Janeiro.

SZEROKO ROZGAŁĘŻONA KOMPANJE STREŻENIA DO NIERZĄDU wykryła policja w Minas Geraes, São Paulo i Rio de Janeiro. Edgard Lima, delegat policji dla poprawy obyczajów z Bello Horizonte w Minas Geraes, zdołał wysłedzić winowajców i wydrzeć im z rąk ich ofiary. Całe to wstrętne i zbrodnicze rzemiosło prowadziła Anna Klaus i José Romano; przynależni się oni bezcelnie do zarzucanych im zbrodni. Anna Klaus obracała się w kołach biednych emigrantów europejskich i wyszukiwała ich nędzę; najmowała dziewczęta nawet nieletnie do służby po hotelach lub familjach, a potem za 10, 20 lub 50 milrejsów odstępowala je do kabaretów lub wprost do domów rozpusty. Oprócz tych dwóch stręczycieli uwiezila policja jeszcze trzech członków tej bandy, którzy działali aż w trzech stanach. U Anny Klaus zasnala policja 14-letnią Annę Berkis z Estonji już dwukrotnie sprzedaną; zasnala ona, że Klausowa już wiele sprzedala jakoteż i innych młodych emigrantek europejskich; ohydna ta spolka miala wiele emisariuszow, sledzilo zatacza szerokie kregi i siega do São Paulo a nawet Rio de Janeiro

Rio Grande do Sul.
ULEWY w południowym Rio Grande trwają dalej. Wody rzeki Urugway podniosły się znacznie; ludność miasta Itaquy jest zaniepokojona i 22-go września opuściła już domy niżej położone, którym groziło zalanie. Tak samo w mieście Rio Grande podniosły się wody zatoki Lagoa dos Patos, zrownaly się z wysokością murów portowych i pozalewały domy niżej położone wyrządzając wielkie szkody.

Ze swiata Niemcy.

Przed dwoma tygodniami zmarł poseł niemiecki w Moskwie hrabia Brookdorff — Rantzau; był on jednym z wyśtafow do zawarcia zawieszenia broni po wojnie, lecz obrzuty warunkami koalicyj postanowil prowadzić wojnę aż do ostateczności. Odprawiony z wojska, zostal zamianowany posłem w Moskwie, gdzie dla zrównowazenia utraczonych wpływów na zachodzie, postanowil podnieść znaznienie Niemiec na wschodzie i w tym celu nawiązal najprzyjazniejsze stosunki z bolszewikami w Rosji, choć w duszy jako zachętki monarchysta pruski miał dla nich tylko pogardę. Brookdorff — Rantzau doprowadzil do znanego układu w Rapallo między Rosją a Niem-

cami; zdecydowany wróg Polski podburzał Rosję przeciw Polsce, jatrzył Litwę i rozbił starania Polski w celu utworzenia bloku państw bałtyckich; wogóle gotował Polsce okrazenie i odwet Niemiec ku wschodowi za klęskę na zachodzie i w tym celu popierał bolszewicką Rosję. Delegacji Rosji i Litwy wzięli też udział w jego pogrzebie.

Jugosławja.
Rozdział między Chorwacją a Serbią pogłębia się wskutek zamordowania w parlamencie belgradzkim obu krocach przywódców chłopskich braci Radicow. Następcą Stefana Radioza, wódz chłopski Pawaricz oświadczył w Zagrzebiu dnia 25-go sierpnia: «Kroaci i Serbowie nie stanowią jednego narodu, bo należą do dwóch odrębnych zupełnie cywilizacji. Nie może być mowy o jednym nastroju duchowym i narodowym między serbami, kroatami a słoweńcami. Usiłowania zlania Kroatów ze Serbami zawodziły od roku 1848 do 1918 i obecnie również zawodzą» — Pawaricz oświadczył, że wolna Krocacja zachowa z Włochami najlepsze stosunki. Krocacja jest krajem pokojowym, pragnie żyć w zgodzie z sąsiadami a pragnie tylko wyzwolenia z pod przewagi Belgradu. — W Zagrzebiu już rozpoczęła swoje obrady (kadubowa) skupozyna składająca się tylko z posłów krocach; Zagrzeb stolica była odświętnie przystrojona. (Osłabienie Jugosławji przez oderwanie się Krocacji od Serbji odbiloby się fatalnie na politycznym ustroju Europy.

Mata Koalicja, składająca się z Jugosławji, Rumunji i Czechosłowacji, jakoteż i przychylnie do nich odnoszącej się Polski, stanowi potężny 70 milionowy trzon Europy środkowej, będącej fundamentem polityki francuskiej i przeciwnikiem Niemiec, które chcą się koniecznie połączyć z Austrią, by oprzeć się naporowi słowiańszczyzny. — Przyp. Red.)

Rosja
1,354 SELKORÓW WYMORDOVALI CHEOPI.

Ryga. — Z Moskwy donoszą, że komitet centralny partji komunistycznej omawiał sprawę przesładowań tak zwanych Selkorów t.j. korespondentów pism sowieckich ze strony ludności Z ogłoszonego sprawozdania wynika, że w ciągu roku ubiegłego na samej tylko Ukrainie ludność wiejska wymordowała 1,354 korespondentów i redaktorów pism sowieckich. Komitet centralny uważa za konieczne polecić władzom miejscowym, aby roztoczyły szczególną ochronę nad życiem dziennikarzy zwłaszcza na Ukrainie.

Szwecja.
Kongres prawa międzynarodowego, który się odbył w stolicy Szwecji w Sztokholmie, uchwalił dnia 26-go sierpnia po długiej dyskusji, że tak zwane wody terytorjalne rozciągają się na trzy mile morskie od brzegu, lecz według zwyczajów prawa

WYDZIECZICZONA
czyli losy pewnej hrabianki polskiej
nieślęchane zajmują a powieść z życia amerykańskiego jest już do nabycia w «Oświacie». Powieść ta stanowi okazję księgi o 738 stronach; pięknie oprawna i posyła kosztuje tylko 15 milrejsów. Przy zamówieniu najmniej 6-ściu egzemplarzy dodaje się jeden egzemplarz za darmo. Wysła się tylko po otrzymaniu pieniędzy, które można nadesłać i w selach.

Rodacy! Chcecie zrobić «Wazym» zmatonym lub przyziolom pewną radość i miły podarunek lub zapisać swoje do czytania — to zakupcie im tę powieść, z której się wprost odzwierciedlać nie można. Losy tutejze hrabianki i jej tęsknota do Polski wśród wrost obywateli życia amerykańskiego przelatania dzieło wprost niewzruszenie. Zakupcie do dzieła rychło, bo odbito tylko ograniczoną liczbę egzemplarzy.

międzynarodowego państwa mogą poprosić o inne granice.

Afryka.
W mieście Johannesburgu w angielskiej Afryce południowej, obudzila się ze snu katastroficznego pewna kobieta po 18-tych latach. W roku 1910 narzeczoną tej kobiety padł ofiarą nieszczęśliwego wypadku co spowodowało, że zapadła w 18-letni ciężki sen, leżała żywa, bez najmniejszego ruchu i nieprzytomna, odżywiano ją sztucznie; wyszła na szkielet prawie. Budziła się powoli, paraliż członków ustępował również powoli, zwolna wróciły i władze ducha Zapomniała zupełnie mowy i uczy się jej nanowo, lekliwie nakrywa się kołdrą ilekroć ktoś zbliży się do jej łóżka, Lekarze badają tę sprawę.

st. Zjednoczone

HURAGAN wraz z trąbami powietrznymi okropnej wprost siły nawiedził wyspy antylskie, wyspy Bahama i wybrzeża południowych stanów nad Oceanem Atlantykiem zwłaszcza po wyspę Florydy; wyrządził on niesłychane szkody i pozabijał mnóstwo ludzi. Na wyspie Porto Rico ocenijają szkody na 600 milionów pesetów, widok całej wyspy jest okropny, poprostu wszystko zniszczone, plantacje zrujnowane, zabitych jeszcze nie obliczono, a tysiące osób bliżej po ulicach i miastach jakby w obłąkaniu, złamanych fizycznie i moralnie. Na wyspie Jackson Ville z grupy wysp Bermuda naliczono 33 zabitych a 140 rannych, w Monserrat na Antylach francuskich 50 zabitych a 8 tysięcy bez dachu nad głową w Gwadelupie aż 660 zabitych wogóle obliczają, że na Antylach przypływały trąby powietrzne o śmierć prawie 3000 ludzi według telegramu z 20-go września.

Sekretarz północno-amerykańskiego związku robotników ocenia liczbę bezrobotnych w północnej Ameryce na trzy miliony w dniu 15-go września bieżącego roku

WALNE ROCZNE ZEBRANIE WIAZKU AMATORÓW SCENY
odbyła się dnia 12-go października b. r. o godzinie 2-giej po południu w Związku Polskim, na którą zabrała się cała większość członków (t.j. z Związku

Przedsiębiorstwo Kinematograficzne — J. Muzillo & Filhos.

CAIXA POSTAL 534 — ADRÉS TELEGRÁFICZNY ZILLO — CAIXA POSTAL 381

Dnia 26-go Wrzesnia — REPUBLICA
CAVANDO O DELLE Film First'a rozpowszechniony przez M. G. M. Brazylii,
Pestigio Social Produkcja Metro Goldwyn Mayer z William Hinnés.

Dnia 1-go Pazdziernika
Dagfin Wspaniała produkcja UFY z Marcelle Albain

Wkrótce CALVARIO DO AMOR Film First'a National. Programo Serrador
oraz Terror das Fronteiras wspaniały Film First'a rozpowszechniony przez M. G. M. Brazylii z słynnym Ken Maynard.

We Czwartek 27-go Wrzesnia
MEU COMMANDANTE
Film ten jest bardzo dobrze opracowany

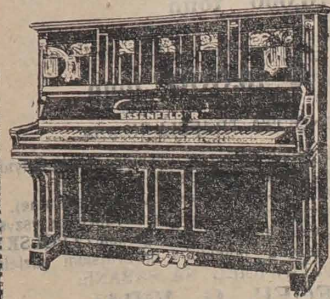
Wkrótce będzie wspaniały film
A Grande Guerra da Ufa

Skutek Stabilizacji Pieniężnej

Zniżka w cenach.

A wysok. 132 cm. 7 oktav 3 pedaly klaw. pokryte koś. słoniową. **3:700\$**

B wysok. 132 cm. 7 1/3 oktav 3 pedaly klaw. pokryte koś. słoniową. **4:000\$**

Ze względu na ustalony kurs pieniężny, trzymając się ściśle kosztów produkcji, możemy co do jakości wyrobów, zaoferować publiczności naszej wprost wspaniałe pianina, bardzo dobrego gatunku po najniższych cenach od najtańszych pianin zagranicznych.

SPRZEDAJEMY PIANINA TAKŻE NA SPŁATY.

F. Essenfelder & Comp.
Fabrykanci pianinów.

CURITYBA — Sala wystawy: Rua 15 de Novembro N 103.

Cosulich Line Trieste

Okrety odchodzą z Santos:

DO EUROPY:

Marta Washington: 9-go Października

DO BUENOS AIRES

Marta Washington: 21-go Listopada

Szyfkiarty z Europy: Znakomicie urządzone pośrednictwo w zamienianiu szafkark z głównych miast Europy, szczególnie z Polski. Okrety odchodzą z Triestu.

Główni agenci: **Sociedade Anonima Martinelli**

Paulo: Rua 15 de Novembro 35 — Santos: Rua 15 de Novembro 34.

Proście o informacje: **JOÃO NOCITI**

Caixa Postal 248 — Rua Marechal Deodoro 63 — Curitiba.

KAWIARNIA BAR

Rua São Francisco 55, Curitiba

Zawsze najlepsza kawa, różne ciasta i świeży szpaz i inne napoje najczystsze i zagraniczne.

W nadziei, że **Szanowni Rodacy** żywciliwie popierać będą naszą filję, którą niedawno założyliśmy.

Zostaje z pozowaniem **JAN KUBIS**

Główny mój skład znajduje się w ABRANCOS ul. 16, kościółka na terenie "Luz" im. "Władysława Jagiełły", z którym zawsze najżywciliwie współpracuję.

RESTAURACJA

Rua Mar. Floriano Peixoto N 21

na dole Marechal Deodoro.

Smaczne obiady i kolacje, ciepłe obiady według życzenia klientów. Cudowne pierwszorzędnego pieczywo. Zawsze świeży szpaz. — Obsługa w polskim języku.

Dr. CARLOS MOREIRA, Lekarz.

Specjalnie leczy oczu, uszy, nos i gardło. — Konsultorium: Pharmacia Corêlla Rua Marechal Floriano N 22 od godziny 3-ciej do 5-tej. Telefon 482. Rezydencja: Rua Visconde de Nacar 85 — Telefon 388.

ALFAIATARIA 'SAO JORGE'

Rua Dr. Ermelino Leão 115 — Curitiba — Parana.

Pierwszorządny zakład krawiecki. Wykończenie się ubrania po 80\$, 100\$ i 120\$. Ubranie bardzo dobrze zrobione można mieć w 48 godzinach. Robota dobra, szybka i gwarantowana. — Niezapomnieć: Rua Dr. Ermelino de Leão 115.

FABRYKA MEBLI

Leonarda Wolfńskiego

Fabryka: Alameda D. Isabel 288 (24). Biuro: Alameda D. Julia de Costa 53 — Curitiba — Parana.

Przyjmuje się obstarunki oraz wykonuje się wszelką pracę w zakresie mebli różnego stylu, szafy, biura, krzesła i t. p. St. i nowoczesny. Roboty znakomite. Poleca się Rodakom. — **Swoj do swego!**

Leilão

LICYTACJA

Każdego wieczora można nabyć na tej leicytacji noczyjną kuchenne, skłanki, materjaly kaszmirowe, parasole, płótna, obuwie, bieliznę, zegarki, ubrania gotowe i t. p. — Korzystajcie z okazji.

João Pedro Curial specjalny licytator. Biuro i skład: Avenida Luiz Xavier N 16.

UWAGA!

BARDZO WAŻNA RZECZ

Kto potrzebuje okularów, niech się zgłosi do naszego sklepu, gdzie znajdzie wielki wybór w okularach wykonanych według najnowszej metody w nowoczesnym warsztacie optycznym. Posiadamy wspaniały gabinet do badania oczu oraz lachowców do tego.

Badanie darmo.

Wyrobiamy się okulary po cenach niesłychanie niskich.

Roberto Raeder

Rua 15 de Novembro N 77 — Curitiba

RESTAURACJA

Deposito Atlantica

Rua Mar. Floriano Peixoto N 83

róg Praça Carlos Gomes. Smaczne obiady i kolacje, ciepłe obiady według życzenia klientów. Co dzień pierwszorzędnego pieczywo. Zawsze świeży szpaz Atlantica.

RESTAURACJA

Smaczne ciepłe i zimne obiady i kolacje można otrzymać w każdej chwili według życzenia klientów. Szpazko najlepiej przygotowane, do tego napoje krajowe i zagraniczne. Zawsze świeży szpaz Atlantica.

Travessa Zacharias N. 11 narożnik — Curitiba.

RESTAURACJA

Dr. J. VIEIRA DE ALENCAR

Lekarz: Leczy choroby kobiece i choroby dróg moczowych. Pomaga przy porodach. Konsultorium: Pharmacia Corêlla Rua Marechal Floriano Peixoto 22 — Residência: Rua Iguassu 105 — Telef. 416

Bóle uszu

Są straszną plagą dla człowieka. Aby sobie ulżyć to, to trzeba zażyć

GIASPIRINA

i to jeszcze przed zbadaniem przez lekarza i rwaniem w uszach usłanie Lekarstwo to ususza bóle natiychmiast i odświeża organizm **NIE SZKODZI ANI NA SERCE ANI NA NERKI** — Przy zakupieniu uważajcie, czy się znajduje na każdej tabliczce, tubce, kopercie lub pastylce krzyż

'Bayer'

Caf 245 — German

VANACIOL Grande Tonico Phosphatado.

Oczyssza krew i wzmacnia nerwy. Co dzień wydają się recepty na to lekarstw medycy Brazylii i Argentyny, mianowicie profesorowie: Dr. Miguel Conto, Austrigêisio, Juliano Moreira, Roberto Faria, Rubião Meira, Dr. Dêgo Faria, Dr. Walter Seug, Dr. Luc. Guabero jakoteż i inni lekarze.

Fluxo Sedatina João Pedro Curial

usuwa koltki i bólesci przy wydzelaniu moczu także i u kobiet wstanie odmiedzi i to w ciągu dwóch godzin.

Fluxo Sedatina leczy szybko i skutecznie wszystkie choroby kobiece. **Fluxo Sedatina** używają z dobrym skutkiem w zakładach położniczych i domach zdrowia.

Dozwolone przez Urząd Zdrowia N. D. z S. P. pod N. 67 r 28 — 5 1915

sercu zbrodnia pokusy i zamiary. A więc biedny Wojciech w swem bogactwie, kreślił się po domu z temi pieniądzmi, szukając na nie bezpiecznego schowanka. Włożył je między białką i powłokę, i zdawało mu się, że nikt nie znajdzie. Przypuścił tylko do tajemnicy

Zośka i Agnieszka; ale ta ostatnia zrobiła mu uwagę, iż gdyby kto chalupe podpalil, toby i pieniądze poszły w dymem. Uwaga ta usłuszna, przeto wyjął i myślał, aby je w noc pod gruszką, kopną w skrzyneczce od soli. Ale znów Agnieszka zwróciła uwagę, iż papiery w ziemi zamokną i zgnią. A więc włożył je do skrzynki, a na niej się położył, przygotowawszy zaraz obok siebie kiere do obrony, gdyby go kto w noc napastował. Przez całą noc ani oka nie zmrużył, tylko nadstuchiwał, czy się kto do chalupy nie dobywa. Wstawszy rano, rzecze Wojciech do Zośki, aby te pieniądze oddnia do księdza proboszcza albo do dworu, gdyż on ich pilnować nie będzie, ani ich na swoje sumienie brać nie chce.

Naród jest w tym czasie takomy — rzecze Wojciech. — Lada kto wystraszony, gdy wjdzie do chalupy i zabierze, a jeszcze przy tem które z nas do nieszczęścia i utraty życia przyjdzie. Lepiej oddać księdzu proboszczowi albo panu we dworze do przechowania, bo oni mają lepsze zamknięcie, i nie przeko się kto na dwór albo na plebania odważy.

— Oj, dobrze macie! — doda Agnieszka — boby mnie już teraz przytrafił, gdyby wjdzie do chalupy i zabierze, a jeszcze przy tem które z nas do nieszczęścia i utraty życia przyjdzie. Lepiej oddać księdzu proboszczowi albo panu we dworze do przechowania, bo oni mają lepsze zamknięcie, i nie przeko się kto na dwór albo na plebania odważy.

— W Działiszczym czasie — rzecze Wojciech — lotam i kosiółki nie pewny, bo się trafia, że z bójce i na kosiółki maro trafia, a kosiółki i światło sprzątki kradną. Albo przeciw pewniejsze będą, jak w mojej chalupe.

Gdy tak brzdził, Zośka zaczęła się wybiadać do księdza proboszcza, i pieniądze w papier obwinęła i gorset schowała, kiedy nadchodził jeden sąsiad i tak się odzwie:

— Przychodzę tu do was z wielką prośbą, iżbym duchem potrzebował kupić parę koni, a trafiają mi się po znajomości dwie kobiety ze źrebkiem i nie

drogo, bo tądtemu potrzeba pieniędzy. Ale cóż kiedy pod ten czas nie mam ani groszka, gdyż mam po ludzich a nie oddają. Więc was też proszę, abyście mi chcieli pożyczycie sto reńskich, to wam z procentem oddam na gody (na nowy rok)

— Nie mogę mój sąsiadzie — rzecze Wojciech, — bo pieniądze są sierocińskie, i ja się ich tykać nie mogę. Wreszcie wiem, iż się wy tu i owdzie wieszacie, iż dużoście już ludziom po wsi winni, a nie lubicie oddawać, więc ja pożyczycie nie mogę.

— Kiedy nie chcecie pożyczycie — odpowie sąsiad, — to mnie przyjdzie z głodu skapać, bo nie miałem ozem w polu zarobić i nie dostałem. Wieg teraz chciałem przy kamienjach zarabiać i sięgnąć, a z biednymi się wydobyl.

— Przy sąsiadach tyle nie zarobicie — rzecze Wojciech, — abyście konie zapłacili, ale co zarobicie, to wam się na życie rozjedzie, więc z czego oddacie?... — Sprzedajmy może pola na wiosnę — odpowie sąsiad — i zapłacimy co do groszka, a dzisiaj to mi przyjdzie z dziećmi z głodu pomierać, bo do czegoż się weźmie, jak sąskami te tyle nie zarobią?... — Zośka niedoświadczona a świeżo znajdując się w stanie świadzenia łask, dojść nie mogła, dlaczego Wojciech sąsiadowi odmawia dogodności, która się jednakoż bliźniemu należy! Wszakże dopomóż, wesprzę, dogodzić w potrzebie, prawo boskie nakazuje. A więc się Wojciechowi do nóg skłoniła, mówiąc:

— Jeśli pozwolicie fatuusiu to damy sąsiadowi z tych pieniędzy, które mam przy sobie, bo przecież jak koni nie kupi, to i nie zarobi, a z czegoż będzie żył?... — Jak sobie chce — odpowie Wojciech, — Twoje są pieniądze, więc rób sobie z nimi co ci się podoba, ale ja ani odpowiadać nie chcę za twój majątek ani wiedzieć o twoich pieniądzach.

— Wojciech powiedział to tak stanowczym tonem, iż Zośka się przelękała i myślała znowu, iż popetnia zbrodnia, pożyczając pieniądze, ktorými Zośka niezadugo miał rozporządzić. Chłop jednak, który o nie prosił, uchwycił się Zośkę za nogi, natrętnie się upomniął, iż to pożyczkę, zaklinając się, że ją odda, i że jeszcze prowizję dołoży. Zoś-

ka nie wiedziała, co to prowizja, i byłaby rada z jednej strony wywiadczyć usługę a z drugiej bała się Wojciecha, przeto znalazła taki mądry środek, iż obiecała pożyczycie, jeśli Jegomość, to jest ksiądz proboszcz jej każe. Ten warunek bardzo się owemu sąsiadowi nie podobał, i byłby wołał korzystać z nie doświadczenia Zośki; dlatego przedstawiał, iż Jegomość nie rozumieją jego interesów, a również iż są na niego zganieni, iż od trzech lat należnego ospu nie oddał. Zośka już się wahała i znowu sięgnęła ręką po pieniądze, kiedy stara Agnieszka, wdając się w tę sprawę, rzecze rozstrzygnąć, mówiąc:

— Ja Zośce nie każe pożyczycie, i nie pożyczycie; bo kiedy wy kosiółkowi przez trzy lata nie oddaciecie, co jest rzeczą świętą, jakże wy Zośce oddacie?... Nie znaćcie to pięciorga przykazań kościelnych?

— Ej, co tam kosiółkowi! — rzecze ów sąsiad — przecież ksiądz proboszcz nie potrzebuje, bo ani mu żona ani dzieci, a ja przedź potrzebuję.

— Wam się o to nie pyta! — odpowie Agnieszka — czy ksiądz potrzebuje albo nie. Wolno mu darować wam, jeśli mu się podoba, ale wyście oddać powinni, co do kosiółka należy. Niech się Zośka ani waży, tylko idźcie swoją drogą. Sąsiad rozgniewany, ze złością i z przekleństwami wyszedł z domu, kiedy po chwili Zośka z Wojciechem poszli oddać księdzu proboszczowi do przechowania pieniądze, ktorými była Zośka we dwa dni rozprószyła, gdyby się jej było wolność rozporządzenia niemi zostawilo.

Wojciech opowiadając księdzu proboszczowi całą sprawę i prosił, aby sumę w zachowanie przyjął, lub wskazał, co by z temi pieniędzmi zrobić należało? Ksiądz proboszcz zawsze był tego zdania, aby Zośka od kowalowej córki swój młyn odkupiła, gdyby go nawet w ożwirowanie zapłacić miała. Wojciech dowodził, iż dwa gospodarstwa na nic się nie przydadzą, gdyż lepiej jednego pilnować, jak dwie rozdzielać na jeden ogon trzymać. To zdanie zdawało się słuszne, ale ksiądz proboszcz dowodził, iż zawsze lepiej mieć ziemie jak pieniądze, i jeżeliby Zośce Pan Bóg dał kiedy dzieci, to będzie dobrze mieć dla każdego po kawałku gruntu. Ostatni wyrok w ka-

sprawie i zawieszono do powrotu Józka, a tymczasem ksiądz proboszcz przyjął pieniądze do zachowania i kwit na nie wydał. Mógł jednak ksiądz proboszcz aby nie rozgadawać, że u niego złóżone pieniądze, bo i on się boi złego człowieka. Wojciech dotrzymał i Zośka byłaby dotrzymała, ale Agnieszka broniła się przeciwko natrętnikom. Wymagała się, że już niema pieniędzy w domu, ale są i księdza proboszcza. Ta nieostrożność Agnieszki byłaby wielce narobiła, gdyby ksiądz proboszcz nie był od niej przeczotniejszemu: wówczas przyjąwszy te pieniądze, najprędzej włożył do burki, a w godzinę potem przeniósł na pięterko, gdzie miał księżki i za półkę w jednej z księżek je ukrył. Gdy nazajutrz pojechał do chorego, zastał z wielkim zaskupem kilka wieniek zamek u burki, zapuścił kał, iż go otworzyć nie mógł. Blaska nakoło była pogięta i zapewne od wytrycha. Wreszcie namoczywszy się, otworzył klapy od burki i tam wszystkie poprzedzane znalazł i brakowało mu kilkunastu reńskich z jego własnych pieniędzy. Koby o to posadzić? Nie wiedział!.. A może i wiedział, tak i ja i się domyślały, ale ze złością w tej chwili jest trudno, prosto lepiej zamleczycie. Widziano zaś krecał, czy się około plebanji rozmaitych ludcy, zblizonych powołaniem swem lub usługą, do księdza proboszcza.

Tęgoż samego dnia i w dniach następnych rozmaito ludzie przychodzili do Wojciecha i Zośki, przyrzekając się o pożyczonych pieniądzy; ale o najniższej, przysłała i córka kowalowa, prosząc o pożyczycie jej na młyn 500 reńskich, zaręczając, iż za rok odda... Wojciech przyznawiając sobie radę księdza proboszcza, nie lekcewarzył tego żądania, ale wszedł w przydatną z kowalową córką rozmowę, chcąc wybadać stan jej interesów.

— Gdziebyście wy zażądać potrzebowali od nas chudaków pożyczonych pieniędzy, mając młyn z gruntami? — rzecze Wojciech.

— Oj! młocisty wy! — odpowie córka kowalowa. — Drobni się to do z takim teraktem jak mój młyn, co już na tym mlynie nie niema, tylko tyle, co i wy niesiecie swoje wino — może nie, ale trysiac złotych.